

**T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ**

TOPLUMSAL DUYARLILIK PROJELERİ UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ

“HAYATA BİR SES VER”

Proje Kodu: 617076A00BE75

SONUÇ RAPORU

Proje Yürütücüsü:

Öğr.Gör. Oğuzhan ÖZAKIN
Horasan Meslek Yüksekokulu

Araştırmacılar:

**Zeynep AKARSU
Gizem ÇAĞLAYAN
Neziha Selenay HIRÇIN
Yunus Emre ŞENGÖNÜL
Özlem KILIÇ
Ceylan ERÜKLÜ
Mihriban KARATAŞ**

Aralık, 2021

ERZURUM

İÇİNDEKİLER

Önsöz	2
Özet	3
Materyal ve Yöntem	4
Proje Uygulamasına Ait Görseller.....	6
Sonuçlar	32

ÖNSÖZ

Bilindiği gibi engellilik, bazı kamusal kaynak ve hizmetlere erişimde sorun yaratma potansiyeli olan bir kavramdır. Günümüzde “Engelli Hakları” bağlamında yapılan çalışmalar, tüm kamu kurum ve kuruluşlarına, engellilerin katılım haklarını geliştirmek için sorumluluk yüklemekte; eğitim ve sağlık başta olmak üzere tüm refah hizmetlerinin engelli haklarına duyarlı bir şekilde kurgulanması zorunluluğunu beraberinde getirmektedir. Bu noktada özellikle görme engellilerin, eğitimde ihtiyaç duydukları desteğe sahip olmaları amacıyla “Görme Engelli Teknolojileri” geliştirilmekte ve bu engel grubunun ihtiyaçlarına teknolojik gelişimle cevap verilmek istenmektedir. Yapılan araştırmalar, görme engellilerin eğitime erişimde yaşadığı sorunların büyük bir kısmının, eğitimde kullanılan akademik kaynaklara erişim noktasında yaşandığını göstermektedir. Bu bulgudan hareketle özellikle yükseköğretimdeki görme engellilerin bu temel sorununun çözülmesi için üniversiteler başta olmak üzere diğer kuruluşların sorumluluk üstlenmeleri ve bu öğrencilerin eğitim-öğretim hayatları boyunca diğer öğrencilerle eşit haklara sahip olmalarını garanti altına almaları gerekmektedir. Bu amaçtan hareketle yükseköğrenim gören tüm görme engelli öğrencilerin akademik ve kişisel gelişimine faydası olacak kaynaklara ulaşmasına ve eğitimde erişilebilirlik imkânlarının bu öğrenciler adına geliştirilmesine katkı sunacaktır.

ÖZET

Engellilik, insan olmanın bir parçasıdır. Herkes yaşamının bir döneminde geçici veya kalıcı biçimde engelli olabilir ve ilerleyen yaşlarda işlev kaybı yaşayabilecektir. Pek çok geniş ailede engelli bir birey bulunur ve engelli olmayan aile bireyleri genellikle engelli akrabalarının ve arkadaşlarının bakımıyla ve desteklenmesi sorumluluğunu taşır. Engellilerin toplum yaşamına nasıl katılacakları ve en iyi nasıl desteklenecekleri hususu insanlığın karşısında her çağda ahlaki ve siyasi bir mesele olarak çıkmıştır. Toplumların nüfus yapısının değişmesi ve yaşlı nüfusun artmasıyla birlikte bu sorun daha da ciddileşecektir.

Bireyin içinde yaşadığı çevre, engelliliğinin düzeyi ve deneyimlenmesi üzerinde büyük bir etkiye sahiptir. Çevrenin erişilebilir olmaması, katılım ve bütünleştirici ortamlar önünde bir set oluşturarak başka bir engellilik yaratmaktadır. Çevrenin olumsuz etkisine aşağıdaki örnekler verilebilir:

- ♣ İşitme engelli bir kimsenin, işaret dili çevirmeni bulunmaması
- ♣ Tekerlekli sandalye kullanan birinin bulunduğu binada ulaşabileceği tuvalet veya asansör olmaması
- ♣ Görme engelli bir kimsenin kullanmak istediği bilgisayarda ekran okuyucu yazılımın bulunmaması.

Güvenilir su, sağlık, beslenme, yoksulluk, çalışma koşulları, iklim veya sağlık hizmetlerine erişim gibi çevresel faktörler sağlığı da etkilemektedir. Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) Sağlığın Sosyal Belirleyicileri Komisyonu tarafından da ifade edildiği üzere, eşitsizlik; kötü sağlık düzeyinin, dolayısıyla engelliliğin en önemli nedenlerinden biridir

“HAYATA BİR SES VER” Projemizde Projemizde görme engelli vatandaşlarımızın günlük yaşantılarındaki zorluklarına bir katre destek olabilmek için sürekliliği bulunan bu proje ile destek olmaya çalışılacaktır.

Bu proje Atatürk Üniversitesi Toplumsal Duyarlılık Projeleri tarafından desteklenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Engellilik, Görme Engeli , DSÖ

MATERYAL VE YÖNTEM

Araştırmanın Türü

Bu çalışma bir Toplumsal Duyarlılık Projesi'dir.

Araştırmanın Yapıldığı Yer ve Zaman

Proje ekibi tarafından 16.12.2021 tarihinde araştırmacı ve gönüllü olan öğrencilerin seslendirecekleri kitapları okumak için görevlendirilmeleriyle başlamıştır.

Projenin Uygulanışı

Projenin uygulanması için gerekli materyaller, proje başvuru sürecinde belirlendiği gibi 99 adet kitabın satın alma işlemi gerçekleştirilmiştir. Seslendirme yapılacak kitapların seslendirme yapılmadan önce birden fazla okunması gerektiği için belirli bir süre tanınmıştır.

Projenin uygulanacağı Horasan MYO okulu kütüphanesinde araştırmacılara teslim edilmiştir. Proje yazım aşamasında yeterli bilgi sahibi olan araştırmacılar, ayrıca bilgilendirilmiş okuma sürecinde destek olması adına diksiyon ve okuma ile alakalı videolar öğrencilere izletilerek daha düzgün okumaları sağlanmaya çalışılmıştır.

Öğrencilerin kitaba aşina olabilmeleri adına öğrencilere 30 gün süre tanınmıştır(Eğitimlerinde bir problem yaşamamaları adına). Bu süre içerisinde kitabı okuyarak seslendirmeye hazır bir şekilde kayıtlara başlanılacaktır.

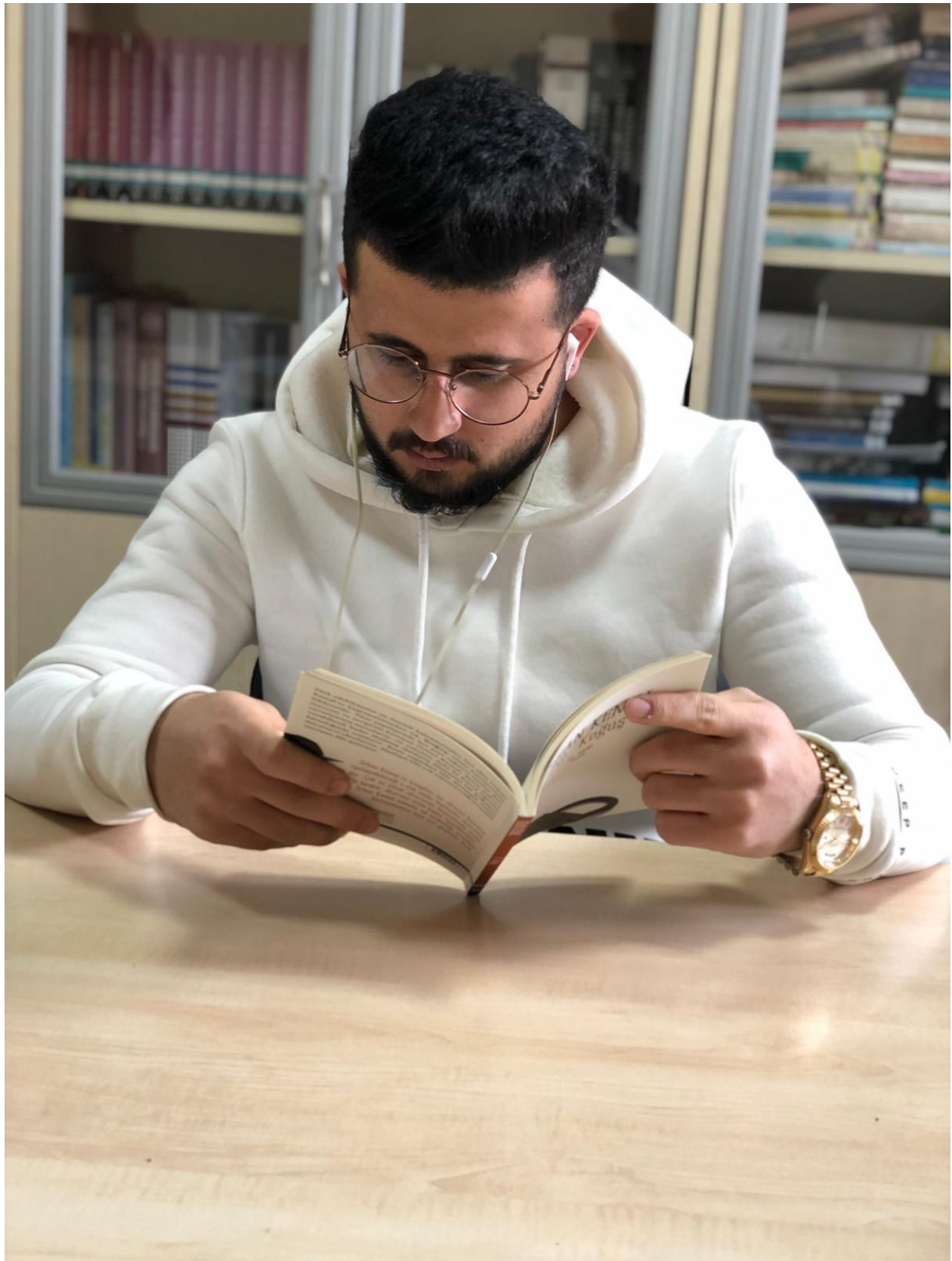
PROJE UYGULAMASINA AIT GÖRSELLER

SONUÇLAR

Toplumlar sosyo-ekonomik gelişme sürecinde ilkel toplumdan tarım toplumuna, tarım toplumundan sanayi toplumuna, günümüzde ise sanayi toplumundan bilgi toplumuna geçiş biçiminde farklı gelişme safhaları geçirmişlerdir. İçinde bulunduğumuz safha olan bilgi toplumu, diğer safhalardan oldukça farklı bir görünüm arz eder nitelikte, farklı bir toplumsal yapıya ve anlayışa sahip olarak ortaya çıkmıştır. Bilginin egemen olduğu bu toplum yapısında artık üretim süreçlerinden diğer birçok alana dek her şey müthiş bir şekilde değişim ve dönüşüm içerisine girmiş, yaşanan bu değişim daha önceki toplumsal yapılara ait kurumları da ortadan kaldırır bir nitelik taşıyarak kendine ait yeni yapılar ve kurumlar ortaya çıkarmıştır.

Bilginin egemen olduğu toplumsal yaşam: çok hızlı bilgi artışı ve aktarımı, hızlı iletişim, yeni teknolojiler, bilginin ekonomiden diğer sosyal konulara dek her alanda temel güç ve kaynak olduğu, hızlı değişimin ve gelişmenin olduğu ve hayatın tüm yönlerine etkide bulunan bir süreç olarak karşımıza çıktığı için hayatın olmazsa olmaz gereklerinden biri, belki de en önemlisi konumuna gelmiştir. Artık bilgi olmaksızın toplumun sağlıklı bir şekilde işlemesi ve toplumsal düzenin sağlanması mümkün gözükmemektedir (Arklan. Ü – Taşdemir, E; Bilgi Toplumu Ve İletişim: Bilginin Yayılması Sürecinde Kitle İletişim Araçları ve İnternet). Bu proje ile de görme engelli vatandaşlarımıza ulaşabildiğimiz kadar destek olmaktır.

Çalışmamızdaki temel amacımız; Görme engelli bireylerimizin kitap okuyamamaları ya da ülkemiz ve dünyaya ait eserler hakkında bilgi sahibi olmaları için bu kitapları seli olarak dijitalize edip kullandıkları telefonlarla veya bilgisayar ve türevi aygıtları kullanarak bu eserlere ulaşabilmelerini sağlamaktır. Ayrıca bu proje ile öğrencilerimizin de gönüllük kavramlarını benimsemelerini sağlayarak gündelik hayatta topluma karşı ve biraylere karşı sorumlulukları olduğu bilincine sahip olmalarını sağlamaktır.

Gönüllüler evlerinde MYO kütüphanemizde ve oluşturulacak klüp odalarında sesiz bir ortamda kitap okuyarak hem bugüne kadar okumadıkları eserlere ulaşmış olacaklar hemde bu kitapları sesli hale getirerek görme engelli vatandaşlarımızın da bu kitaplara ulaşmasını sağlayacaklardır. Bu projenin devamı olarak sonra araştırmacılar Horasan ilçesi özelinde öncelikli olarak öğretmenlere daha sonrasında ise bütün horasan halkına ulaşarak bu projeyi daha da yaygınlaştırmak için çalışacaklardır.

MYO öğrencilerimiz ile görme engelli vatandaşlarımıza ulaşabilmek adına projemizi destekleyen Atatürk Üniversitesi Toplumsal Duyarlılık Projeleri Uygulama ve Araştırma Merkezi'ne teşekkür ederiz.